

นวัตกรรม “Mami Model โมเดลสอนนมแม่ด้วยหัวใจ”

สาขานมแม่และอนามัยแม่และเด็ก
ประจำปีพุทธศักราช 2569

อสม.ชลริชา ยิ่งยง
อสม.ดีเด่นระดับเขต
จังหวัดชลบุรี

กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ
Department of Health Service Support

แบบเก็บรวบรวมนวัตกรรมของ อสม.ดีเด่นระดับเขตประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๙

ชื่อนวัตกรรม : Mami Model โมเดลสอนนมแม่ด้วยหัวใจ

ชื่อเจ้าของผลงาน : นางสาวชลธิชา ยิ่งยง

ประเภทนวัตกรรม : ☒ นวัตกรรมผลิตภัณฑ์ (Product innovation)
☐ นวัตกรรมกระบวนการ (Process innovation)
☐ นวัตกรรมบริการ (Service innovation)

สาขาที่ประกวด : นมแม่และอนามัยแม่และเด็ก

จังหวัด : ชลบุรี

อสม.ดีเด่นระดับ ☒ เขต ☐ ภาค ☐ ชาติ

ที่มาและความสำคัญของการสร้างนวัตกรรม

ปัจจุบันประเทศไทยและอีกหลายประเทศทั่วโลก ประสบปัญหาประชากรเกิดใหม่ลดลงอย่างต่อเนื่อง โดยมีสาเหตุหลักมาจากปัจจัยหลายอย่าง ทำให้หลายครอบครัวเลือกที่จะไม่มีบุตร เช่น ค่าครองชีพที่สูงขึ้น การเข้าสู่ตลาดแรงงานของสตรีที่มากขึ้น การศึกษาที่สูงขึ้น และการเข้าถึงการคุมกำเนิดที่สะดวกและหลากหลายวิธี ดังนั้นการส่งเสริมงานอนามัยแม่และเด็กจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาประชากรที่มีน้อยให้เกิดมาอย่างมีคุณภาพสูงสุด ตั้งแต่การวางแผนก่อนตั้งครรภ์ ขณะตั้งครรภ์ และหลังคลอด ให้สอดคล้องกับนโยบายลูกเกิดรอดแม่ปลอดภัย ปัจจัยที่มีผลโดยตรงและเป็นวิธีการที่ง่ายต่อการพัฒนาศักยภาพของทารกแรกเกิด ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญา คือ การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่

ในเขตพื้นที่ หมู่ ๒ ต.ท่าบุญมี อ.เกาะจันทร์ จ.ชลบุรี มีมารดาหลังคลอด จำนวน ๒ ราย พบว่า มีปัญหาขาดความมั่นใจ และทักษะการนำลูกเข้าเต้า มีปัญหาคัดตึงเต้านม น้ำนมไหลน้อย เกิดความรู้สึกท้อแท้ในการให้นมบุตร จึงจัดทำนวัตกรรมสื่อการสอน Mami model โมเดลสอนนมแม่ด้วยหัวใจขึ้น โดยประกอบไปด้วยชุดข้อมูลความรู้เกี่ยวกับน้ำนมแม่ ในรูปแบบปฏิทินสีสดใส และโมเดลเต้านมจำลอง สำหรับใช้ประกอบการให้คำแนะนำแก่มารดาหลังคลอด เพื่อให้มีท่าทางที่ถูกต้อง เหมาะสม การเข้าเต้าที่มีประสิทธิภาพ ไม่กลั้วเจ็บเต้านม และสามารถปฏิบัติด้วยตนเองได้อย่างมั่นใจ เพื่อให้การเลี้ยงลูกด้วยน้ำนมแม่อย่างเดียวย ต่อเนื่อง ๖ เดือน สามารถประสบผลสำเร็จได้ นำไปสู่การมีสุขภาพที่ดีทั้งมารดา และการเจริญเติบโตอย่างมีคุณภาพของทารก

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อใช้ประกอบการให้คำแนะนำ สร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยน้ำนมแม่ ให้แก่มารดาหลังคลอด อยู่ระหว่างการให้นมบุตร สามารถปฏิบัติได้ด้วยตนเองอย่างมั่นใจและถูกต้อง
๒. เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการเลี้ยงลูกด้วยน้ำนมแม่อย่างเดียวย ต่อเนื่องอย่างน้อย ๖ เดือน
๓. เพื่อส่งเสริมการมีสัมพันธภาพที่ดี สร้างสายสัมพันธ์อบอุ่นระหว่างมารดา ทารกและครอบครัว

ขั้นตอนการดำเนินงาน (ระบุขั้นตอนของการจัดทำ/รายละเอียดนวัตกรรม/ระยะการดำเนินงาน)

นวัตกรรม Mami Model โมเดลสอนนมแม่ด้วยหัวใจ เป็นนวัตกรรมที่ประกอบด้วยสื่อการสอนข้อมูลความรู้ในรูปแบบปฏิทิน และโมเดลเต้านมจำลอง โดยมีวัตถุประสงค์การทำที่ทำได้ง่ายและราคาไม่แพง

๑. การประดิษฐ์สื่อการสอนในรูปแบบปฏิทิน จัดทำข้อมูลความรู้เกี่ยวกับน้ำนมแม่ การเข้าเต้าที่ถูกต้อง การเก็บน้ำนม การปฏิบัติตัวเมื่อหัวนมเป็นแผลแตก หรือเป็นฝีเต้านม เมนูอาหารที่ช่วยกระตุ้นการผลิตน้ำนม
๒. การประดิษฐ์โมเดลเต้านมจำลอง

๓. ขั้นตอนการนำนวัตกรรมไปใช้งาน นำนวัตกรรม Mami Model โมเดลสอนนมแม่ด้วยหัวใจไปใช้ให้คำแนะนำ แก่มารดาหลังคลอด หลังคลอด

ผลการดำเนินงาน/ประโยชน์ที่ได้รับ

ภายหลังจากการนำนวัตกรรม Mami Model โมเดลสอนนมแม่ด้วยหัวใจไปใช้ให้คำแนะนำ แก่มารดาหลังคลอด ในเขตพื้นที่รับผิดชอบ (หมู่ ๒ ตำบลท่าบุญมี อำเภอกะจันท์ จังหวัดชลบุรี) จำนวนทั้งสิ้น ๒ ราย พร้อมกับการทำแบบ ประเมินความพึงพอใจ พบว่า มีระดับคะแนนความพึงพอใจ เท่ากับ ๔๙ คะแนน (ร้อยละ ๙๘) และ ๕๐ คะแนน (ร้อยละ ๑๐๐) ตามลำดับ คิดเป็นค่าเฉลี่ยคะแนน ร้อยละ ๙๙ แปลผลจากช่วงคะแนนเฉลี่ย ๕ ระดับ พบว่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ ๔.๙๕ คะแนน ตรงกับระดับ ความพึงพอใจมากที่สุด และปัจจุบันมารดาหลังคลอดทั้ง ๒ ราย ยังคงประสบความสำเร็จในการเลี้ยงลูกด้วย นมแม่ โดยรายแรก รวมเป็นระยะเวลา ๓ เดือนหลังคลอด และรายที่สองเป็นระยะเวลา ๔ เดือนหลังคลอด จึงเห็นได้ว่า นวัตกรรมมีส่วนช่วยเหลือให้มารดาหลังคลอดให้มีความตระหนักรู้ในคุณประโยชน์ของนมแม่ มีความมั่นใจ และสามารถเลี้ยง ลูกด้วยนมแม่ได้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง

ปัจจัยความสำเร็จ

๑. การมีสัมพันธภาพที่ดีภายในชุมชน สามารถประสานงานค้นหามารดาหลังคลอดเชิงรุกกับเครือข่าย อสม. และเจ้าหน้าที่ สาธารณสุขในเขตพื้นที่รับผิดชอบ โดยมีช่องทางการติดต่อ (Line Group) ที่ง่ายและสะดวกรวดเร็ว เพื่อการลงพื้นที่เยี่ยม มารดาหลังคลอด ค้นหาปัญหา นำไปสู่การให้คำแนะนำอย่างเหมาะสม และตรงจุด

๒. การประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง สร้างชุมชนที่มองเห็นความสำคัญของการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ และให้ความร่วมมือ เป็นอย่างดี

โอกาสในการพัฒนา

๑. อาจปรับเปลี่ยนวัสดุให้มีความคงทนมากขึ้น เพื่อการใช้งานที่ยาวนาน

๒. อาจเพิ่มสื่อเช่น วีดิโอ เพื่อความง่ายต่อการเข้าใจและสามารถเปิดดูเพื่อทบทวนได้ตลอดเวลา

๓. การบูรณาการโดยการขยายกลุ่มเป้าหมาย เช่นสตรีตั้งครรภ์ไตรมาส ๓ (ก่อนคลอด) เพื่อสร้างความตระหนักรู้และ เสริมความเข้าใจให้กับมารดาตั้งแต่มก่อนคลอด ให้มีความมั่นใจและมองเห็นความสำคัญของการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ เพิ่ม โอกาสความสำเร็จของการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างต่อเนื่อง อย่างน้อย ๖ เดือน

๔. การส่งต่อและเผยแพร่รณรงค์นวัตกรรมให้กับพื้นที่ใกล้เคียง เพื่อขยายความสำเร็จของการเลี้ยงลูก ด้วยนมแม่อย่างต่อเนื่อง อย่างน้อย ๖ เดือน

ภาคผนวก

กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ
DEPARTMENT OF HEALTH SERVICE SUPPORT

